مروری بر پرونده‌های مختلف امنیتی تازه آزادشده در آرشیو ملی بریتانیا

دنیای نه‌چندان مسخره جاسوسان

تازه‌ترین مجموعه اسناد آزادشده امنیتی در آرشیو ملی بریتانیا شامل ۱۵۱ پرونده در موضوعات مختلف امنیتی داخلی و خارجی آن کشور، درباره افراد و گروه‌های مختلفی است که عمدتا به ابهامات چالش‌ها و تهدیدهای گروه‌های آلمان نازی یا چپ‌گرایان مرتبط با شوروی و بلوک‌شرق مربوط می‌شود. فاصله زمانی این اسناد بین ۱۹۱۵ تا ۱۹۶۷ میلادی است. بااین‌حال، اغلب اسناد مربوط به دهه آنها، یعنی سال‌های ۱۹۳۰ تا ۱۹۵۰ است و اسناد دارای تاریخ قبل یا بعد از این دوره، بیشتر به مقدمات و پیش‌زمینه یا پیگیری و تبعات پرونده‌ها مرتبط است. احتمالا جذاب‌ترین و جنجالی‌ترین بخش از این مجموعه اسناد، پرونده‌های تجسس‌های بی‌وقفه امنیتی مربوط به فعالیت‌های پرفور «ایک هلسبام»، مورخ و نویسنده نامدار، برکلر و پژوهشگر تاریخ دانشگاه بریتانیایی و چندنفر دیگر از تاریخ‌نگاران مطرح دانشگاهی در آن کشور است. به باور برخی از مورخان، هلسبام در این اسناد تازه به‌دست آمده، به‌طور جداگانه در دومقاله دیگر پرداخته خواهد شد.

از بسیاری از کسانی که در این مجموعه‌ها و مجموعه‌ها در دیگر اسناد قبلا آزادشده از آنها نام برده شده، هیچ نامونشانی در تاریخ و تحقیقات امنیتی باقی نمانده است. در واقع اکنون که پس از چندین‌دهه این اسناد را مرور می‌کنیم، توجه کوچکی گسترده و عمق مقامات و مأموران جاسوسی و امنیتی بریتانیا به این افراد و موضوعات باعث حیرت محققان می‌شود. با این همه، شاید جستجوها و پی‌گیری‌های امنیتی نانی از دوجنگ بزرگ جهانی و همچنین گسترش نگران‌کننده کمونیسم و حامیان شوروی از سال‌های پس از جنگ‌جهانی اول به بعد و همچنین خطرات طرفداران آلمان نازی، برای منافع سرمایه‌داری غرب، به‌خصوص بریتانیا، می‌تواند توجیه‌گر این دغدغه‌ها باشد و بی‌وقفه باشد.

اگرچه شماری از افرادی که نقشان در پرونده‌های تازه آزادشده آمده، افراد ظاهرا چندان سرشناسی در بین مورخان نیستند، ولی آزادسازی این اسناد موجب توجه محققان به زندگی و کارنامه این افراد در سایه و تاریکی نتایج خواهد شد. با این همه، در بین این پرونده‌ها موضوعات مطرح به افراد سرشناس، یا دست‌کم کسانی که بعدا مشهور شدند نیز کم نیستند. افرادی چون: «آبا ایان»، (وزیرخارجه پیشین ایران)، «رابرت ایمپاهیر»، دانشمند شناسی آمریکایی، «جولیوس نیره‌ره» (رهبر استقلال و رییس‌جمهور پیشین تانزانیا)، «گئورگ مالنکف» (رهبر پیشین اتحاد شوروی پس از مرگ ژوزف استالین)، «ورنر نومن»، (دستیار جورج گوبلز و سپس آخرین وزیر امور تبلیغات در دولت رایش‌سوم آلمان نازی و همچنین تداوم فعالیت‌های مخفی نئونازی پس از جنگ‌جهانی دوم)

دوپرونده تازه آزادشده از «لودوی سولومون‌یان»، مشهور به لا ایان، از معدود پرونده‌هایی است که با فعالیت‌های حامیان کمونیسم یا آلمان نازی مرتبط نیست. بر اساس این پرونده‌ها، لا ایان که در سال ۱۹۱۵ در آوریقای‌جنوبی متولد شده بود، در کودکی به بریتانیا مهاجرت کرد و در جوانی در دانشگاه کمبریج به تحصیل زبان‌های عربی و عبری پرداخت و سپس مدرس مدرس رشته‌ها در کمبریج شد. لا ایان از دهه‌ی‌ی‌ی